

Список літературних джерел

1. Директива 2014/56/ЄС Європейського парламенту та Ради від 16 квітня 2014 р., що вносить зміни до Директиви 2006/43/ЄС про обов'язковий аудит річних звітів та консолідованих звітів (стосується Європейського економічного простору). [Електронний ресурс] — Режим доступу: www.apu.com.ua
2. Організація суспільного нагляду за аудиторською професією у 23 європейських країнах. [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://www.fee.be/images/1506_Public_Oversight_Survey_third_publication.pdf; www.apu.com.ua
3. Moeller, Robert R. Brink's modern internal auditing : a common body of knowledge / Robert Moeller. — 7th ed. — John Wiley & Sons, Inc. — 2009 — 794 p.
4. Spedding Linda S. The Due Diligence handbook: corporate governance, risk management and business planning/ Linda S. Spedding. — First Edition — CIMA– Elsevier Ltd. — Linacre House, Jordan Hill, Oxford — 2009 — 710 p.

УДК 657.631.8

Ірина Дрозд,
д.е.н., професор, директор
Навчально-наукового центру державного управління
та фінансового контролю
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Марія Письменна,
к. е. н., доцент, доцент
кафедри менеджменту, економіки та права,
Кіровоградська льотна академія Національного авіаційного
університету

АНАЛІЗ ХАРАКТЕРИСТИК ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ЯК ПІДКОНТРОЛЬНОГО ОБ'ЄКТУ

Ринок державних закупівель в Україні складає близько 300 млрд гривень на рік. Радикальні зміни в законодавстві про держзакупівлі, що відбулися протягом 2016 р. мали об'єктивні підстави: зростання обсягів держзакупівель, які суттєво випереджали темпи зростання ВВП разом з неефективними механізмами регулювання в цій сфері (законодавство мало рамковий характер, не працювали санкції за його невиконання). Як наслідок, спостерігалось відчутне зростання корупції в системі держзакупівель.

Запровадження електронної системи ProZorro не лише зробила цей ринок прозорим та доступним для чесного бізнесу. Ефективність держзакупівель з часу роботи інструментів електронних торгів досягається шляхом реалізації ключових принципів:

- конкурентне середовище — через забезпечення вільного доступу до участі в держзакупівлі для всіх господарюючих суб'єктів, перш за все, малих підприємств;

- прозорість закупівель — інформація про закупівлі уніфікована і розміщується на єдиному офіційному сайті;

- економічність державних закупівель — свідомо орієнтація на відбір заявок — переможців за критерієм мінімальної ціни, що обмежує можливості маніпулювання результатами торгів з боку держзамовників. Так, за даними електронної системи публічних закупівель ProZorro на початок листопада 2016 р. сума економії, отриманої завдяки її використанню, перевищила 5 млрд грн;

- подолання корупції — максимальна формалізація і уніфікація всіх закупівельних процедур з обмеженням впливу держзамовника на відбір постачальників.

Важливим елементом системи по боротьбі з корупцією виступає орієнтація на нові інструменти контролю, що передбачає моніторинг процедур закупівель. Саме суттєві обсяги витрачання державних коштів на закупівлі товарів, робіт (послуг) визначають необхідність здійснення найсуворішого контролю, а нові електронні процедури його здійснення — потребують нових інструментів контролю та державного аудиту.

Практика використання нових електронних процедур державних закупівель виявила багато об'єктивних проблем, які ускладнюють виконання держзамовниками своїх основних функцій. Зокрема, аналіз даних опитувань держзамовників, проведених авторами, дозволив виділити наступні проблеми, більшість з яких виникають на стадії формування замовлення:

- неможливість гарантувати належну якість закупівлі за рахунок однієї тільки деталізації технічного завдання. Така проблема відсутня щодо масових стандартизованих товарів. В той же час вона особливо гостра для тих товарів (робіт) послуг, якість яких можна оцінити тільки в процесі експлуатації або використання об'єкта закупівлі або навіть після закінчення його використання.

- відсутність надійної бази для об'єктивного визначення початкових цін контрактів. Замовники відзначають, що в даний час відсутні методичні вказівки по порядку визначення початкової ціни контракту.

Інші проблеми здійснення державних закупівель, які повинні оцінюватись в ході процедур контролю та державного аудиту зу-

мовлені: ризиками несумлінної поведінки постачальників (свідоме заниження цін посередницькими фірмами), неможливістю системи електронних закупівель припинити таку поведінку; неможливістю забезпечити взаємодію з одним і тим же постачальником, що позитивно зарекомендував себе за попередніми поставками (наприклад щодо обслуговування раніше поставленого устаткування, ІТ-систем і т.п.); необхідністю використовувати процедури аукціону для закупівель унікального характеру (коли на ринку присутній один постачальник, здатний забезпечити належну якість товарів, робіт або послуг).

На практиці процедурами контролю повинні охоплюватись і норми чинного законодавства з державних закупівель, адже одне з завдань контрольних дій є покращення нормативних засад в цій сфері. Так, відсутність розмежування процедур закупівель для різних типів товарів, робіт і послуг призводить до того, що найбільш гостру проблему для більшості сумлінних держзамовників сьогодні складають ризики невиконання або неякісного виконання держконтрактів і пов'язані з цим потенційні витрати, які стають об'єктом оцінки державних аудиторів.

У цілому проведений авторами аналіз свідчить, що на сьогодні попри введення нових процедур державних закупівель не існує єдиної системи їх моніторингу та контролю. Існування у відкритому доступі великих обсягів первинної інформації навіть не потребує додаткових запитів контролюючих органів. Однак опрацювання порядку та результатів функціонування електронних систем державних закупівель неможливе без відповідних інформаційних систем, що забезпечують ефективний моніторинг і контроль. Звісно ж, що такого роду досвід повинен бути складовою розвитку системи державного контролю закупівель.

УДК 336.1

Ольга Єрошкіна,
к.держ.упр., доцент кафедри аудиту,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОГО АУДИТУ В СЕКТОРІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

У сучасних умовах недостатності фінансових ресурсів витрачання бюджетних коштів має бути вкрай прозорим та ефективним. Зважаючи на це роль аудиту в державному секторі є досить